

HEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár. XXVIII. évf. 148. Csütörtök 1918. júl. 4.

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K | 1 óra 2 0 K
1 évre 24 K | 1 évre 31 K
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208
Felelős szerkesztő: Hajos József.

Prohászka Ottokár püspök ünneplése

Vasárnap tartotta a soproni kath. Népzövevény a soproni kath. kör diszturmében. Fértsák Jenő vármegyei főjegyző elnökele alatt látogatott évi rendezés közgyűlést, mely egyuttal jubilárius közgyűlés is volt, mert a szervezet 10 éves fennállását ünnepléte.

A tárgysorozat utolsó pontja volt az ülés főpontja. Szendrőy József vármegyei árvászéki ülnök indítványára ugyanis a közgyűlés kiltörő lelkesedéssel egyhangúlag elhatározta, hogy igazságtalan és méltatlan megtámadatása alkalmából táviratban üdvözli Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt és hogy az „Alkotmány” utján országos mozgalmat indít, hogy a összes kath. szervezetek csatlakozzanak a lángelkű püspök ünnepléséhez.

Prohászka püspöknek az „Alkotmány”-ban írt vasárnapi fulmináns vezércikkét, mely országoszeretű óriás érdeklődést keltett s melyből tegnap vezércikkünkben csak részleteket idéztünk, most sokak kívánságára egész terjedelmében leközöljük, annál is inkább mert tegnapi lapunkat sokokan érdeklődéssel, hamarosan elkapták.

PRO RE CHRISTIANA.

Írta: Prohászka Ottokár.

Még álomban sem reméltem volna oly nagy sikert s nem vártam volna azt az általános rivalgást, mely „Pro juvenute catholica” című cikkemet kísérte. Hogy ezek nekem, mintha tisztára hazugságból s rágalomból szőtt Necessariustestés! Pedig én e takácsmesteriséggel nem foglalkozom s „anyira” szeretem s élvezem az igazságot, hogy rá sem hederíték, ha az egész zsidó sajtó kigyót — békát kiált reám! — A néma becsület érholmokáról a jericho-i láma visszaspallant, hogy visszahozzák minden becsület magyar szívében s felverje bennük a türelmet s néma megadás csendjét s a kiabálók torkára forrassa azt a szót, mely közvéleményt akar csinálni, holott éri magáról, s tudja róla az egész világ, hogy nincs igaza.

De hát úgy látszik, azt gondolták a „magyar” sajtóban, hogy jobb porólynak lenni, mint ülőnép, hát neki a keresztény ifjúság szószólójának, kapulajuk, majd megpöhül, vagy elhallgat. Azonban én is ismerem a Göthéi verset: „Du musst

steigen oder sinken, laiden oder triumphieren, Amboss oder Hammer sein”, s niacs okom rá, hogy álló legyek, legkerésbé állóé azoknak, kik nem a fronton állnak, hanem hon maradtak az igazság s szókimondás koporsószegekővésainak.

Főlöszegés külön kiemeltem, hogy én soha semmiféle tisztességes embert, legyen az magyar, vagy rác, vagy zsidó, nem bántok s még kevésbé rágalmozok meg valakit. Nem bántom a derék zsidót sem. Aki ilyen, örüljön neki; de arról tudom azt is, hogy nem azonosítja magát semmiféle gázzal s hogy jól tudja magára jölege oly kérdésekben s érdekekben, hol a faji szimpátia öntudatlanul is kísértébe hozza a jól nevelt embert is, vad; tehát dühbe pedig a neveléslen, ut figura docet. Tudok tisztelni egyeseket az előbbi brácsból s van alkalom, ámulni a tömegben az utóbbi fajtából.

S ugyan miért zug a tömeg? Mi volt az a bomba, mely a méltatlankodás s a düh tölést reit szaggatta bele a front ügötti harcias falanxba. Nem más, mint az a közeggyöző dús, „hogy minél közelebb jutunk a frontok gyűrűdésein a a tüzhöz, annál több ott a keresztény nép s minél hátrább

zsidó. Elvé azt mondták, hogy hazudom s hogy az ezredés, aki nekem a százeleketat bemondta, az is hiszdi; azután meg írtak nekem leveleket; melyekben azt olvastam, hogy X. Y. zsidónak három fia van a fronton, hogy egy másik, aki doktor, a fronton szolgált s hogy két fia is ott harcol. De hát mily füresz csófolatok ezek?

Hisz nekem nincs kifogásom azok ellen, kik a fronton vannak, hanem azok ellen, kik hátul vannak! S azért kérem, ne azok jelentkezzenek, kiket pisztolyok s diszerek, hanglelők, kik itthon lebeszélők s bizonyítják, hogy ez a háború is nem az egyenlő teherviseles háborúja.

De ezek lapulnak s az embereket magának kell őket ki-piszkálnia. Ez sem nehéz, hisz lépten nyomon belőlük titkózunk s mindenki meggyőződheik a saját lakóhelyén, hogy mily arányokban védik a hazát a zsidók otthon.

Magam is érdeklődtem s megtudtam, teljesen hiteltel forrásból, hogy pl. a 17. honvédelmi bizottság székesfehérvári segédcsalagokra bocsátott hatvan-hetven katonai közt most is ötvennél zsidó van. Ez már csak szép percent? Akár

milyen banknak becsületére való.

Hát még ha a hozzám érkező levelekből akarnék idézni! Csak a m. kir. 12. honvéd pótzászlóaljat említem, mely Szatmár, Ugocsa és Maramaros vármegyék területéről egészítődik ki. Volt idő a háború alatt, mikor a pótzászlóaljnál a segédtséget, a hozzá bocsátott három tiszti, honvédelmi segédtséget, a pótzászlóalj orvosfőnök, a felülviszágados osztag parancsnoka, a labadozó osztag parancsnoka és orvos, a gazdasági hivatal főnöke és a raklártszít egytől-egyig zsidók voltak. Jelenleg annyiban van változás, hogy a felek közül a pótzászlóalj orvosfőnöke és a segédcsalag osztag parancsnoka nem zsidó. Aki a katonai viszonyokkal ismerős, az tudja, hogy a felet tiszti állások a legfontosabb pozíciók a póttesteknél. Nem írt bezelek azután arról, hogy ott is a legénységi állomány egyikének között az iródban minő állapotok vannak. Kint a gyakorlaton s a menetszázadokban alig van zsidó.

Hát mit akar ezek után az az „in loco Hungariae”. Magyarország színe előtt levonagló düh s felhördülő lármá? Talán bizony, hogy a sajtóban is végtelenül meggyűlölték a zsidóság terrorizmusát, melynek minden térvetése a saját maga börtönkötésével ellen felhördülőknek az utóbbi való elhívóitása. Vagy talán kifogásolják azt az állatalkimondott s hirdettet közlélményt? Meg vannak talán győződve, hogy miután ez a közvélemény nem önök, hanem a tények csinálták, az ismét téves? Helyes akkor hát kívánjanak s kérjenek pontos választ statisztikát a pótzászlóalj iródban, a kórházakban, a központi rúhatárban s fegyvergyárban a Belsőhivalkommandóbar a Bergestelléken, raklárban alkalmazott legénységéről és tisztjeiről!

Megteszik, ugye? Ha pedig nem érezék magukat indiatva ennek elkövetésére, akkor legálább hátra az agarakkal s a magyar nép némán s hősiessen vivja majd tovább s vivja s szenvedje végig háborús sorát! De hagyjanak neki békét s ne vonják kétségbe érdemét! Az egész érdem az övé. El is visel minden hányattatást könnyen, csak ne lássa az égbekiáltó igazságtalanságot, mely aztán még hegyibe magának követel elismerést.

Mi pedig, kik a keresztény újajszülést gondolatához köztűök lelkesedésünket s munkánk öröme s bánatunkat,

ne hagyjuk magunkat megtévesztetni a maffia agyerkodásától; mi, akik az életet a maga csunya s fojtogató valóságában éljük, tartsunk ki a nehéz időkbep is a magyar eszményiség mellett s várjuk s reméljük, hogy ez országos szellemzetés után a négy év óta katonászkodó állami és vármegyei tisztviselők s családapák felállásának azórkai, akik eddig fel voltak mentve s hogy a Piave fronton törjenek ki csatakiállításba majd azok, kik jóllehet Doberdo szikláin már kátszázszren elesetek még van belőlük elég a kivivandó győzelmekre.

A csépléshez.

Vármegyei alispán az ország közlelmzési hivataltól a következő táviratot kapta:

„Üggyel cséplési munkálatok haladéktalan megindítására és korai gabonakészletek gyorsított leszállítására vonatkozó 122000 sz. körtáviratomra értesitem, hogy október 1-ig haditerméknek felajánlott és leszállított, illetve szállítás bejelentett vagy átvevő bizottság által feleslegként megállapított buzáért termelőknek maximális áron felül 15 korona, rozsért kétszeresért árpáért, zabért és kölesért pedig 10 korona ártóbblat jár, haditermék bizonymányosa után a jelölt vasuti vagy hajó állomásra, illetőleg malomba július 15. július 25 és augusztus 5-ig bezárólag tényleg leszállított buza, rozsa, kétszeres és árpa utáni termelőknek meg külön 15, illetve 10 illetve 5 korona szállítási, premiumra van igényük, felhívom, hogy az említett ártóbblat és szállítási premium engedélyeket minden rendelkezésre álló eszközzel egy helyben szokásos módon, mint sajtó közreműködésével legelősebb körben haladéktalanul tegye közhírré és társadalmi uton is mindenképpen hasson oda, hogy termelői saját érdekében a korai cséplésből származó terméymennyiséget ket hadsereg és legelsőbbek egyéb közszükségletek céljaira legelősebb időben belől minél nagyobb mennyiségben tényleg rendelkezésre bocsássák. Közlelmzési miniszter helyett Demjan Államtitkár.

— A terményrendelet végrehajtásának megbeszélésére ma délelőtt értekezlet volt a városban. Dr. Kerekes Lajos h. polgármester ismerte a tanítókkal a rendelet intézkedéseit.

Egyes szám ára 8 fillér.

Lapunk mai száma papíros hiány miatt 2 oldal.

A VIII. hadikölcsön

A naponkint megjelenő jegyzési kimutatások áttekintéséből megállapítható, hogy a nyolcadik hadikölcsönön paratlan kedvezései megtették a hatáskukat és mindig többen és többen jelentkeznek, a kik heverő főkegyeket hadikölcsönön jegyzésére fordítják. Hogy e mellett mégis említést teszünk arról, hogy már csak kilenc nap volt el bennünket a jegyzésre kifizőtt határidő lejártától, azért történi mert szokás szerint nagyon sokan az utolsó napokra szokták halasztani jegyzésüket. Ezeknek szól az a figyelmeztetésünk, hogy jobb idejkorán elvégezzék a jegyzést, a mi jó befektetés és hazafias kötelességteljesítés egyben. A pénzügyminiszter által biztosított Lombardfőletel alatt a jegyzett címlekre mindig olcsó kölcsönt lehet szerezni, ha pedig bárki is eladná a kamatot, akkor sem kell árfolyamvesztéstől tartani, mert az Állam részéről a hadikölcsönök árfolyamának védelmére érdekében nagyjelentőségű intézkedések történtenek és még további intézkedések várhatók a hadikölcsönök árfolyamának megszilárdítása érdekében.

HÍRREN

Hósi halál. Nyulás István 70-as honvéd hadapródjómester Nyplesi Antal dínyási államtitkos fia az olasz fronton kapott sebesülés következtében Laibachban június 27-én meghalt. Holttestét haza fogják hozni.

Király József 69 gy. e. b. I. tiszthelyettes 8 kitüntetés tulajdonosa, Esch-rich Pál százados, a rohanó zászlóalj parancsnoka, Krausz József hadnagy 5 szörnyes kitüntetés, Visi B. tárt. hadnagy 2 szörnyes kitüntetés, az olasz harctérén hósi halált szenvedett.

Temetés Racalmón. Jan. Kovács Béla tüzérhadnagy, Jan. Kovács Béla volt kultuszminiszternek harctéri megsebesítés következtében hósi halált halt fiát, a racalmói családi kápolnából a hó 4-én délelőtti temetik el nagy gyászompával, nagyüzemű előkelő gyászoló közönség részvételével.

Figyelmeztető. A nagyobb Margit kongregáció énekkarának a vasárnap budajki kirándulásra résztvevő tagjai pénteken délután 6 órakor a zárdaiban próbát tartanak!

Új polgári iskola bicskén. A választás közoktatási min. kir. miniszter 99270/1918. szám alatt a főváros közelében lévő Fejérmegyei Bicskén állami polgári fiú és leányiskolát állított fel amelynek mindkét első osztály 1918. szeptember 1-én nyitott meg a fokozatosan négy osztályra fejlődő. A beiratás július 15, 16 és 17 napjain délelőtti 9-12 óráig történik a bicskői községházán. Jelentkezők tartoznak előzetes szülőföldi és iskolai bizonyítványukat, valamint újraelvált bizonyítványukat. Ért. kintj: 20 korona.

Harminc és feles ágyú jön július 7-én Székesfehérvárra. Hadikölcsön propaganda célokra hozták az ágyuszörnyeket városunkba.

Ülés. A gazdakör vasárnap d. e. 10 órakor ülést tart a város házában, a sertéshizlálást tárgyalják.

Napközi otthon megnyitása. Nincsen öröm, öröm nélkül, így ez sem indulhatott meg úgy, mint amilyen ideálisan tervezve volt, vagyis nem nyithatták meg mind a három Otthont's nem vebették fel az egész város területéről a gyermekeket a járvány miatt. A felvételi gyűlés vasárnap délután 5 órakor volt. A szép számban összegyűlt anyákhoz és gyermekekhez dr. Kerékes Lajos főjegyző azótt olyan melegséggel, ahogy csak egy jó édesapa szólhat, de meg is indította könnyekig a szünetet, úgy hisszük, hogy ezek az öröm és bánatölyvi voltak a szereletről, mely gyermekeiknek az otthont létrehozta. Utánna Héjj Erzsébet tolmácsolta gróf Károlyi Józsefnek üzenetét, ki akadályozva volt az elővetelben, megköszönte dr. Kerékes Lajos nagy támogatását és ismertele az Otthont célját. Majd dr. Pataki főorvos, dr. Molnár és dr. Gerber megvizsgálták a gyermekeket és közel 300-at vettek fel a felvétel még folyamatban van. A közönséget az adakozásra ízléses plakátok szólítják fel, melyet Palay Imre VII. gimnázista készítette izléssel, tehetséggel.

Zöldsegtermelés. A város zöldsegtermelési célokra az ámeznikai szőlőtelepi földeket és a szeményvezetőnna-melletti földeket szándékozik felhasználni.

A csákvári Vöröskereszt-főkegyelet népnünpelye. Jól sikerült népnünpelyt rendezt mált hó 30-án a szokásos Péter és Pál napi gyűjtés helyett a csákvári Vöröskereszt főkegyelet vezetősége. Egy hetel előbb, megkezdődött a gyűjtés. A falu népének közadakozásából összegyűlt több mint 1000 tojás, vaj, tej, mák, dió stb. ami csak azt mutatja, mennyire lelkesedik a község minden lakója a nyertes ügyért, mert semmi pénzért nem lehetne annyit összegyűjteni, amennyit a gyűjtők szereztek. A tojást stb. feldolgozták sütemények a község intelligens hűgelyei s így a németulati kertek alatt süteménysátrak voltak. Gróf Esterházy Miklós Móríc bőkezű sége lehetővé tette a húsos, boros és trafikós sátrak felállítását, hol egész délután folyt az elárúsítás, melyet szintén a fardhatatlanul működő urhölgyek végeztek. Az ünnepeley kezdetén a székesfehérvári cigánybanda jelezte. Volt futóverseny, a hagyományos lepényezés, fényképezés, sorsolás és csabaf stb. Sorsolásra került 100 mal több értékes tárgy u. m. malac, tyúk, mez, palackosok, vajak, lepcők, kezimunkák csákváriagyagonyok stb. Később kabaré előadás volt, amelyen a derék szereplők ugyan csak kintettek magukért. Az egész ünnepeleyen jelen volt a gróf Esterházy család. Az eredmény jóval feülmúlta az eddigi gyűjtés eredményét s ez minden szónál ékebben dicséri az ünnepeley rendezőségét: Szilárd Ujfalusi tanárt a főkegyelet ügyvezető elnökét, ki fardhatatlan munkásságával minden lehető elkövetést, hogy ezt a kedves ünnepeleyt sokak lelkeben megörökítse s másokat is tette buzdítsón.

Öngyilkosság. Tabajdról elkésve érkezett a hír: Junius hó 30-án reggel 7 órakor A. Acσαι István 78 éves öngyilkosságot követelt el (felakasztotta magát) saját házában levő kamrájában, oka az, hogy Varga Péterné reá fogta és csendősrökkel vizsgálatot tartatott, hogy 1 drb. libáját és több csirkéit ellopta, miután büntetlennek érezte magát és e szegény nem tudta elviselni, ezért öngyilkosságot állal vetett véget életének. A. Acσαι István életében igazi becsületés józan és szorgalmas ember volt. Veje és számos unokája gyászolja.

A Peter és Pál napi gyűjtés a Vöröskereszt-járára 1808 kor.át eredményezte.

A fehéreműtítség áral. A mosodák azzal a kérelmel fordultak az országos központi árvizsgáló bizottsághoz, hogy engedje meg, hogy a már eddig is túrhetetlen fehéreműtítség árat harminc százalékkal felmehessenek. Az árvizsgáló bizottság elnöke közötté a Gözmosogóyarak Országos Szövetségével, hogy a kormányzatnak az az álláspontja, hogy ezeket az árat csökkenteni kell, arra utasította tehát az országos szövetséget, hogy olcsó árat állapítson meg, mert ellenkező esetben maga fogja az árat előírni. Ennek a fenyegetésnek, úgy látszik, meglett a hatása, mert a Gözmosogóyarak Országos Szövetsége kérté az árvizsgáló bizottsággal, hogy a gallérok tisztítása árat az eddigi 35 fillér helyett 30 fillérben, a dupla gallérok tisztításának árat pedig 34 fillérben állapítja meg. Ugyancsak olcsóbb lesz a többi fehéremű tisztítási ára is.

Közhűgés ellen kitűnően bevált azizser. Störk-paszttla Egy doboz ára 150 korona kapható Stúr Róbert Károly királyi tén gyógyszertárában. **Téglében** adandó szerkezhet tégléhiány miatt a téglékezet tessék magukkal hozni.

Másolat

1917. kih. 20783 szám. — A székesfehérvári rendőrfőkapitányság, mint elsőfoku rendőri büntetőbíróóság, a megtartott tárgyalás és az illetékesek megállapítása után az 1895 évi XLVI te. bo útközű kihágással terhelt Lehner Mihálynd ügyében következőleg ítélt; Lehner Mihálynd n. sz. Kósa Mária székesfehérvári születésű, 50 éves, r. kath. vallású földművesnö székesfehérvári lakos 10 százalék vízzel hamisított és lefőlözött tej árusítása által elkövetett és az 1895 évi XLVI. te. 1 és 3. § d) pontjában útközű kihágás miatt a 3. § e) és d) pontja alapján az 1901 évi XX. te. 23. § áram megjelölt célokra fordítandó 200 + 100 szoval és összesen háromszáz korona pénzbüntetésre, ennek behajthatatlansága esetén pedig 15 napi elzárással büntető, köteles lévén ezt az összeget és a felmerül 8 K. vagyvics aláí díjat 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizetni. Az elzárás alkalmazása esetén az elbírósági, valamint a netán felmerülő költségeket a terhelt sajátjából tartozik viselni. Együttel elrendéli a büntetőbíróóság, hogy az az ítélet a terhelt költségén a „Fejérmegyei Napló” című napilapban egyben közzétessék. A kbtk. 21. §-a alkalmaztatott. Megokolás A végzészeti szakvélemény szerint a terheltnél talált tej 10 százalék vízzel hamisítottnak bizonyult. A hamisított kinyomozni nem sikerült, ennél fogva a tej hamisításért senkít sem lehet megbüntetni ellenben meg kellett büntetni a terheltet, mert a jegyzőkönyv tanúsága és a terhelt saját beismerése szerint is ő árusította azt a tejet. A büntetés kiszabásánál súlyosbító körülményül szolgál, hogy a terhelt hasonló kihágásért már büntetve volt és épen ezért, a fent hivatkozott t. c. 7 § a értelmében, most már az ítéletnek hírlapi közzétételét is el-kellett rendelni. Ez ellen az ítélet ellen annak kihirdetésétől számított 15 napon belül ennél a rendőrfőkapitányságnál szoval vagy írásban előterjeszhető fellebbezésnek van helye. Kmft. Ságy s. k. rendőrfőkapitány, rendőri büntetőbíró. Ez az ítélet terhelt előtt s mai napon kihirdtetetet és az ellen fellebbezett. Kmft. Ságy s. k. főkapitány, az ítéletben magnyugszom, dr. Erdélyi s. k. tiszti ügyész.

Másolat hitelűl: Major István kiadó

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetésekkért 10 szög 1-50 kor., azonnalfel minden szőért 10 fillér fizetendő. Egy főzőndő ajánkozik szakácsnéraak vagy gazdaasszonyraak helyben vagy vidékre, 13 éves leányval. Ösz-utca 4.

Széna eladó Széchenyi utca 23. sz. alatt.

Két darab 1-1 éves tinóborju eladó Széchenyi utca 64. sz.

Sürgősen eladó egy fa kocsiszin, egy hidas göré tizedesméterezel, egy dupla díztartó ablakok, egy vinyar motor, darabok és morzsólóval. Királykut-utca 13.

Egy anyasertés 5 malacal eladó. Széchenyi-utca 51. sz.

Három darab prima 42-46-50 akós boroshordó eladó Székesfehérvár, Felsőkirálysor 20.

Egy magyar esetleg németajku közsasszony egy 16 éves leánykához vidékre kerestetik. Jelligé: „Jó ellátás és fizetés a kiadóba.

Kempis Tamás világhírű könyvecskéje kapható Horváthné és Rónainé papírkereskedésben. Ugyanott kapható Szalézi sz. Ferenc Philothéja.

Utánia-szinha

Szerdán és csütörtökön, július hó 3 és 4-én: **MADY CHRISTIANS** idei III ik filmje! **A 13-ak** Filmregény 4 felv. Kiegészítő másor Előadások fél 7 fél 9 órakor. **Rendes helyyarak.**